

fes afgørelse om dørlukning, referatforbud, navneforbud og om, at tiltalte skal forlade retslokalet, mens et vidne afgiver forklaring, kan bidrage til en øget trykthed for nogle vidner.

Under høringen over rapporten er det fra domstols-side anført, at der alene bør være adgang til »i særlige tilfælde« at træffe forhåndsafgørelse om dørlukning m.v., således at det fortsat er hovedreglen, at afgørelser om disse spørgsmål træffes i forbindelse med domsforhandlingen. Det er endvidere foreslået, at der sker en ligestilling af anklageren og forsvareren, således at også forsvareren kan anmode om en forhåndsafgørelse om dørlukning m.v.

Da også forsvareren - på samme måde som anklagemyndigheden - efter retsplejeloven kan tage initiativ til vidneførsel, er Justitsministeriets enig i, at også forsvareren bør kunne anmode om forhåndsafgørelser om de nævnte foranstaltninger til beskyttelse af vidner. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

Derimod vil det indebære en ikke uvæsentlig begrænsning af bestemmelsen anvendelsesområde, hvis adgangen til træffe forhåndsafgørelser begrænses til særlige tilfælde. Justitsministeriet kan derfor ikke følge bl.a. Dommerforeningens forslag herom.

Det skal dog understreges, at den foreslåede bestemmelse er fakultativ, jf. formuleringen »retten kan ... træffe afgørelse om ...« (fremhævet her). Hvis retten undtagelsesvis måtte vurdere, at der ikke på sagens nuværende stade på forsvarlig vis kan træffes afgørelse om den ønskede foranstaltning, kan retten således (indtil videre) nægte at imødekomme anmodningen. Reglens fakultative karakter skal imidlertid sammenholdes med, at forhåndsafgørelse - efter placeringen af den foreslåede bestemmelse i kapitel 76 om iværksættelse af tiltale og forberedelse af domsforhandling - først kan komme på tale, efter at der ved anklageskrift er rejst tiltale i sagen, som dermed er indledt ved retten. På dette tidspunkt, hvor efterforskningen i sagen er afsluttet, må retten således i almindelighed antages at have tilstrækkeligt grundlag for at træffe afgørelse om dørlukning m.v.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13 og 14.

4.5. Udvidet adressebeskyttelse for vidner

4.5.1. Gældende ret

Efter retsplejelovens § 834 skal vidner på anklagemyndighedens bevisfortegnelse betegnes ved navn, og hvad der i øvrigt kræves til deres nøjagtige betegnelse. I nogle politikredse er det praksis kun at oplyse vidnets navn - og ikke adressen - på bevisfortegnel-

sen, der udleveres til forsvareren, eller i anklageskriftet, der forkyndes for tiltalte.

Der gives formentlig aldrig oplysning om vidners navn m.v. i retslisten, dvs. den bekendtgørelse om retsmøder, der sker ved opslag i retten af en fortegnelse over de sager, der skal behandles den pågældende dag, jf. retsplejelovens § 28, stk. 2.

Inden et vidne afhøres, skal retten bl.a. forvisse sig om vidnets identitet, jf. retsplejelovens § 181. Der er ikke herved krav om, at det skal ske ved, at vidnet i retsmødet anmodes om at oplyse sin adresse eller sit personnummer.

Retten kan efter anmodning bestemme, at et vidnes bopæl ikke må oplyses for tiltalte, hvis afgørende hensyn til vidnets sikkerhed taler for det, og det må antages at være uden betydning for tiltaltes forsvar, jf. retsplejelovens § 848, stk. 3.

I de tilfælde, hvor anklagemyndigheden vil anmode om, at et vidnes bopæl ikke oplyses over for tiltalte, kan anklagemyndigheden give tiltaltes forsvarer pålæg om ikke at videregive oplysninger om et vidnes bopæl til tiltalte, jf. retsplejelovens § 835, stk. 2.

Enhver kan i øvrigt ved henvendelse til folkeregisteret i sin bopælskommune kræve, at vedkommendes adresse ikke opgives til private (adressebeskyttelse), jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 652 af 27. juli 1995 om folkeregistrering. Adressebeskyttelsen har virkning for 1 år, men kan forlænges efter anmodning for 1 år ad gangen.

4.5.2. Forslaget i rapporten

Som nævnt ovenfor under pkt. 4.5.1. udeholdes vidners adresser i visse tilfælde helt fra sagen.

Arbejdsgruppen foreslår, at man fremover i videre omfang er opmærksom på muligheden for, at vidners adresse ikke fremgår af politirapporterne. Forsvareren har adgang til disse oplysninger efter retsplejelovens § 745, stk. 1. I de tilfælde, hvor forsvareren anmoder om at få adresseoplysningerne, kan der tages stilling til, om der er anledning til at bestemme, at forsvareren ikke må videregive disse oplysninger til tiltalte, jf. retsplejelovens § 835, stk. 2, og § 848, stk. 3.

At vidners adresser kan udelades i bevisfortegnelsen er forudsat i forarbejderne til lov nr. 273 af 13. maj 1987, om en ændring af retsplejeloven (bevisfortegnelse), jf. Folketingstidende 1986-87, tillæg B, sp. 1499:

»Forslagsstillerne forudsætter, at den praksis, som anklagemyndigheden i mange tilfælde har anvendt ikke at anføre vidners bopæl på bevisfortegnelsen, jf. retsplejelovens § 834, og som domstolene synes at have godkendt, opretholdes.«